

LOYIHALARDA AUTSORSING VA AUTSTAFFINGDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI VA KAMCHILIKLARI

Ro'ziyeva Matluba Bahritdinova

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi

Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi magistranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada loyihalarni amalga oshirish jarayonida autsorsing va autstaffing modellardan foydalanishning mohiyati, ularning afzalliklari va kamchiliklari tahlil qilinadi. Autsorsing va autstaffing zamonaviy loyiha boshqaruvida resurslardan samarali foydalanish, xarajatlarni optimallashtirish hamda malakali mutaxassislarni jalb etishda muhim vosita hisoblanadi. Maqolada har ikki yondashuvning loyiha samaradorligiga ta'siri, boshqaruv darajasi, moliyaviy va tashkiliy jihatlari yoritilgan. Shuningdek, loyiha maqsadlari va sharoitlariga qarab mos modelni tanlash bo'yicha xulosalar keltirilgan.

Kalit so'z: Autsorsing, autstaffing, loyiha boshqaruvi, resurslarni boshqarish, xarajatlarni optimallashtirish, mehnat bozori, raqamli transformatsiya.

Аннотация. В данной статье рассматриваются сущность, преимущества и недостатки использования аутсорсинга и аутстаффинга в проектной деятельности. Аутсорсинг и аутстаффинг являются эффективными инструментами современного управления проектами, позволяющими оптимизировать затраты, повысить гибкость и привлечь квалифицированные кадровые ресурсы. В статье анализируется влияние данных моделей на эффективность проектов, уровень управления, а также организационные и финансовые аспекты. Сделаны выводы о целесообразности выбора той или иной модели в зависимости от целей и условий реализации проекта.

Ключевые слова: Аутсорсинг, аутстаффинг, управление проектами, управление ресурсами, оптимизация затрат, рынок труда, цифровая трансформация.

Annotation. This article analyzes the essence, advantages, and disadvantages of using outsourcing and outstaffing in project implementation. Outsourcing and outstaffing are considered important tools in modern project management, enabling cost optimization, increased flexibility, and the involvement of highly qualified specialists. The article examines the impact of these models on project efficiency, management control, as well as organizational and financial aspects. Conclusions are drawn regarding the selection of the most appropriate model based on project goals and implementation conditions.

Key words: Outsourcing, outstaffing, project management, resource management, cost optimization, labor market, digital transformation.

Zamonaviy biznes va loyiha boshqaruvida resurslardan samarali foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Global raqobat, raqamli transformatsiya va texnologiyalarning jadal rivojlanishi tashkilotlarni moslashuvchan boshqaruv modellari va yangi ishchi kuchi strategiyalarini qo'llashga majbur qilmoqda. Shu jarayonda autsorsing va autstaffing kabi mexanizmlar loyihalarni amalga oshirishda keng qo'llanilmoqda.

Autsorsing va autstaffing kompaniyalarga xarajatlarni optimallashtirish, malakali mutaxassislarni tez jalb qilish hamda asosiy biznes jarayonlariga e'tiborni kuchaytirish imkonini beradi. Biroq, ushbu yondashuvlar ma'lum xavf va cheklovlarga ham ega. Mazkur maqolada loyihalarda autsorsing va autstaffing tushunchalari, ularning afzalliklari hamda kamchiliklari batafsil tahlil qilinadi.

Autsorsing — bu kompaniya o'zining ayrim funksiyalari yoki loyihalarini tashqi tashkilot yoki mutaxassislarga topshirish jarayonidir. Odatda IT xizmatlari, buxgalteriya, marketing, texnik qo'llab-quvvatlash va dizayn kabi yo'nalishlar autsorsing orqali amalga oshiriladi.

Loyihalarda outsorsing asosan butun jarayon yoki muayyan modulni tashqi ijrochiga berish shaklida namoyon bo'ladi. Masalan, dasturiy ta'minot loyihasida kompaniya butun mobil ilova ishlab chiqishni yoki faqat testlash bosqichini outsorsing asosida bajarishi mumkin.

Birinchidan, xarajatlarni kamaytirish outsorsingning eng muhim afzalliklaridan biridir. Doimiy xodimlarni yollash, ularni o'qitish va ijtimoiy paketlar bilan ta'minlash o'rniga, tashqi xizmatlardan foydalanish moliyaviy jihatdan samaraliroq bo'lishi mumkin.

Ikkinchidan, yuqori malakali mutaxassislardan foydalanish imkoniyati yaratiladi. Outsorsing kompaniyalari ma'lum sohada tajribaga ega bo'lgan mutaxassislar jamoasiga ega bo'ladi, bu esa loyiha sifatini oshiradi.

Uchinchidan, asosiy biznesga e'tibor qaratish imkoniyati paydo bo'ladi. Kompaniya ikkinchi darajali vazifalarni tashqi ijrochilarga topshirib, strategik maqsadlar va asosiy faoliyatga ko'proq resurs ajratadi.

To'rtinchidan, moslashuvchanlik va tezkorlik ta'minlanadi. Loyihaning hajmi yoki talablar o'zgarganda, outsorsing xizmatlarini kengaytirish yoki qisqartirish nisbatan oson amalga oshiriladi.

Shu bilan birga, outsorsing nazoratning kamayishi kabi muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Tashqi ijrochilar kompaniya ichki siyosati va madaniyatini to'liq tushunmasligi ehtimoli mavjud.

Yana bir kamchilik – axborot xavfsizligi xatarlari. Muhim ma'lumotlar uchinchi tomon bilan bo'lishilganda, ma'lumotlar sizib chiqish xavfi ortadi.

Shuningdek, aloqa va muvofiqlashtirish muammolari yuzaga kelishi mumkin. Turli vaqt zonalari, madaniy farqlar va kommunikatsiya yetishmovchiligi loyiha samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Autstaffing – bu kompaniya tashqi tashkilot orqali mutaxassislarni jalb qilib, ularni o'z loyihalarida bevosita boshqarish modelidir. Bunda xodimlar huquqiy

jihtadan autstaffing kompaniyasiga tegishli bo‘ladi, ammo kundalik ish jarayoni buyurtmachi tomonidan boshqariladi.

Autstaffing ko‘pincha IT loyihalarda, qisqa muddatli yoki maxsus ko‘nikmalar talab qilinadigan vazifalarda qo‘llaniladi. Bu yondashuv ichki jamoani tez kengaytirish imkonini beradi.

Birinchidan, to‘liq boshqaruv va nazorat saqlanib qoladi. Jalb qilingan mutaxassislar kompaniya ichki jamoasi bilan birga ishlaydi va loyiha menejeriga bo‘ysunadi.

Ikkinchidan, kadrlar bilan bog‘liq ma‘muriy yuk kamayadi. Ishga qabul qilish, hujjatlashtirish va soliqlar autstaffing kompaniyasi zimmasida bo‘ladi.

Uchinchidan, tezkor resurs jalb qilish imkoniyati mavjud. Zarur mutaxassislar qisqa vaqt ichida topilib, loyihaga qo‘shilishi mumkin.

To‘rtinchidan, jamoani moslashuvchan boshqarish osonlashadi. Loyiha tugagach, autstaffing xodimlari bilan shartnomani bekor qilish doimiy xodimlarga nisbatan kamroq xavf tug‘diradi.

Autstaffingning asosiy kamchiligi – uzoq muddatli sodiqlikning pastligi. Jalb qilingan mutaxassislar kompaniyaga vaqtinchalik bog‘langan bo‘lishi mumkin.

Shuningdek, jamoaviy madaniyatga moslashish qiyinligi kuzatiladi. Tashqi xodimlar kompaniya qadriyatlarini to‘liq qabul qilmasligi mumkin.

Yana bir kamchilik – moliyaviy samaradorlikning cheklanishi. Uzoq muddatli loyihalarda autstaffing doimiy xodimlarga nisbatan qimmatroq bo‘lishi ehtimoli mavjud.

Autsorsing va autstaffing o‘xshash jihatlarga ega bo‘lsa-da, ularning loyihalardagi qo‘llanilish maqsadi turlicha. Autsorsing ko‘proq natijaga yo‘naltirilgan bo‘lsa, autstaffing jarayon va boshqaruvga asoslanadi. To‘g‘ri modelni tanlash loyiha murakkabligi, muddat, byudjet va ichki resurslarga bog‘liq.

Xulosa qilib aytganda, loyihalarda autsorsing va autstaffingdan foydalanish zamonaviy boshqaruvning muhim vositalaridan biri hisoblanadi. Autsorsing

kompaniyalarga xarajatlarni kamaytirish va yuqori malakali xizmatlardan foydalanish imkonini bersa, autstaffing moslashuvchanlik va to'liq boshqaruvni ta'minlaydi.

Biroq, har ikkala model ham ma'lum kamchiliklarga ega bo'lib, ularni qo'llashda risklarni oldindan baholash muhimdir. Loyiha maqsadlari, muddatlari va strategik yo'nalishlarini inobatga olgan holda to'g'ri tanlov qilish tashkilotning umumiy samaradorligini oshiradi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Kerzner, H. Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling. — New York: John Wiley & Sons, 2017.
2. PMI (Project Management Institute). A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide). — 6th ed. — Pennsylvania: PMI, 2018.
3. Click, R. L., Duening, T. N. Business Process Outsourcing: The Competitive Advantage. — Hoboken: John Wiley & Sons, 2005.
4. Lacity, M. C., Willcocks, L. P. Global Sourcing of Business and IT Services. — London: Palgrave Macmillan, 2012.